

A Túr vízrendszer (Öreg és élő Túr) komplex rehabilitációja, fejlesztése c. projekt 2. hírlevele

Mit jelent nekünk a Túr rehabilitációja?

A tőlünk keletre élő népeknél a folyó, mint ősapa, őszanya jelenik meg a népmesékben vagy a mítoszokban, sőt esetenként úgy, mint Istenség. Az itt élő emberek a letelepedésük után elkezdték elfoglalni a területet, a Szatmári sík folyóinak árterületét. Megváltozott a folyóhoz való viszonya is az itt élő népeknek. Az ártéri gazdálkodás már kezdetek óta segítette a megélhetést. S a víz iránti egyre nagyobb igény hozta magával a folyószabályozást. Ennek az emberi beavatkozásnak is természetesen meg vannak a következményei, nem megkérdőjelezve azt, hogy a maga idejében szükség volt rá. Ez megváltoztatta a vízjárását, az intenzívebb gazdálkodás magával vonta a települések növekedését, az erdők kivágását, az infrastruktúra kiépítését, utak, termelő üzemek épültek, s ez megváltoztatta a vízháztartást. Olyannyira, hogy ma már veszélyben van az a folyó, melyről Petőfi Sándor is ír Tisza című versében. Ha nem történik valami, ez az öreg folyó mely oly sok örömet és bánatot is okozott az elmúlt évszázadok alatt az itt élőknek, eltűnhet, elposványosodhat, ha nem teszünk valamit. Mindezeken miatt óriási jelentősége van annak a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat által irányított programnak melyben a Túr rehabilitációjára irányuló tanulmányok készülnek el.

Mit jelent nekünk itt élő Szatmári embereknek a Túr rehabilitációját megcélzó program? Lehetőséget arra, hogy megóvjuk, megőrizzük a folyót olyannak, ahogyan azt a költő megénekelte. Lehetőséget arra, hogy visszaadjuk a korábbi rangját, jelentőségét. A programban elkészülő tanulmány a magyarországi szakasz problémáira ad megoldási javaslatokat, fejlesztési ötleteket. Ez önmagában kevés lesz, hiszen a Túr vízkörforgalmát érintően egy regionális rendszer, s a vízgyűjtője ma már nem tartozik hozzá, melynek védelmében, értékeinek megóvásában együtt kell működnünk a romániai területekkel. Fel kell mindannyiunknak velük együtt ismerni, hogy a Túr, mint folyó milyen értéke ennek a területnek. A Túr folyót stratégiai elemnek tekintjük. A folyó egységes rendszer és a különböző élőhelyeken található élőlények hatással vannak egymásra. Ez a program az alap, mint ahogyan a házépítkezésnél is először az alap készül el. A folyóhoz való viszonyuknak is meg kell változni, nem szennyezhetjük felelőtlenül. Ha elég bölcsék és türelmesek

leszünk, mindannyian megértjük majd azt, hogy hosszú távon kell gondolkodnunk, határon innen és túl mindannyiunknak, akik ezt a folyót használtuk, használjuk. Fontos ez a program, mert vissza kell kapnunk a folyót, a szó szoros és átvitt értelmében is, mert a Túr mente mindig is nagyon szegény paraszti kultúrájú vidék volt. Az utóbbi időben elkezdtünk közösen hinni a térség idegenforgalmi fejlesztési lehetőségében, több helyen belátva azt, hogy ennek hosszú távon is van értelme, de ehhez is elengedhetlenül szükséges a Túr, a folyó. A Túr több nekünk itt élőknek, mint egy meder, amiben víz van, és halak úszkálnak. Ez a folyó a saját kultúránknak, történelmünknek, önbecsülésünknek is a része. Mert ez a folyó a miénk. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzatnak ezért külön köszönetet mondunk, minden itt élő nevében, hogy mindez átérezze e program elindításában, az első ütem megvalósításában oroszánrészt vállaltak. Kérjük, hogy ne a fióknak készüljön majd el ez a tanulmány, mert minden program annyit ér, amennyi megvalósul belőle. Készüljünk fel közösen a megvalósításra! Ebben, ahogyan eddig is partnere lesz a Megyei önkormányzatnak a Fehérgyarmati Többcélú Kistérségi Társulás, és a Túrmenti települések vezetése.

Dr. Tilki Attila
Fehérgyarmat város polgármestere,
 valamint a Fehérgyarmati Többcélú
 Kistérségi Társulás elnöke

Rendezvények, a projekt szakmai és települési egyeztetései 2006

Szatmárnémeti, 2006. szeptember:

Nyíregyháza, 2006. szeptember:

Fehérgyarmat, 2006. szeptember:

Koncepciótanulmány össze- foglaló

A tervezési munka első szakaszában szereplő, **A Túr vízrendszer komplex vízkárelhárítási-vízgazdálkodási-ter-
mészetvédelmi fejlesztési koncepció tanulmányának elkészítése és azzal
összhangban ökológiai állapotfelmérés végzése, vízminőség vizsgálata** című előkészítő munkákat a Viziterv-Bioaqua Pro Konzorcium készítette el. Tartalma koncepció-tanulmány és a hozzá kapcsolódó ökológiai állapotfelmérés és vízminőség-vizsgálat.

A cél megállapítások és javaslatok tétele a vízrendszer komplex fejlesztését illetően koncepció szintjén, melyeket a tervezés második szakaszában a megvalósíthatósági tanulmányoknak kell konkretizálnia, a lehetséges változatok közül kiválasztani a problémák kezelésére optimális választ adó megoldást.

A koncepciótanulmány az árvízi biztonságnövelése, az ártérrevitalizáció, az Öreg-Túr rehabilitációja és a holtmedrek vízpótlása témakörökre bontotta a vizsgálatokat. Az eredmények azt mutatják, illetve a kérdés komplex megközelítése azt igényli, hogy az egyes témakörökben adható javaslatok egymást kiegészítve, egymás hatását növelve valósuljanak meg. Elengedhetetlen ugyanis a térségben élő lakosság hatékonyabb védelme az árvizes időszakokban, az árvízszint-csökkentést a modern természetvédelmi elképzeléseknek megfelelően szolgálná az ártérrevitalizáció, vagyis az árvizek szelíd árasztással történő elvezetése és ideiglenes megtartása erre alkalmas területeken.

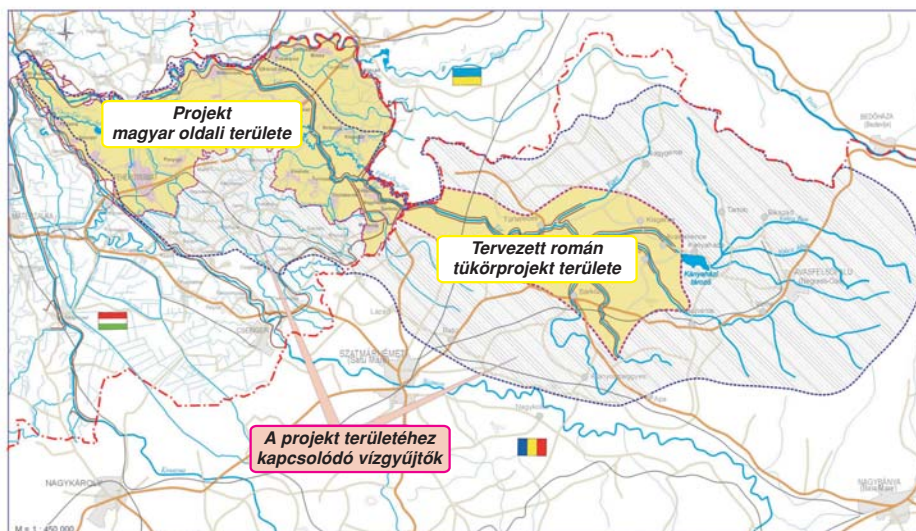
Szintén fontos lenne az Öreg-Túr vízviszonyainak rendezése, a vízfolyás hajdani szerepének visszaállítása, ami viszonylag egyszerű beavatkozásokkal

elérhető (vízszintemelés, mederredezés, üzemrend módosítása), és sok esetben erre igényt mutatnak a településfejlesztési tervek is.

A tájkép összetettségének megtartásához és a vizes élőhelyek jó állapotban való megőrzéséhez járulna hozzá a holtágak vízpótlása.

Természetesen a program minden eleme kapcsolatba hozható a tájhasználatváltási igényekkel, a természetvédelmi érdekekkel és a turizmusfejlesztési célkitűzésekkel, amelyek enyhíthetnék a térség gazdasági-társadalmi-ökológiai problémáit.

A Túr vízrendszer (Öreg- és Élő-Túr) rehabilitációja, fejlesztése című projekt magyar és tervezett román területe

Rendezvények, a projekt szakmai és települési egyeztetései 2007

Szatmárnémeti, 2007. június:

Nyíregyháza, 2007. július:

Fehérgyarmat, 2007. július:

